

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Glasbena šola

Izobraževalni program: Glasba

Predmet: TROBENTA

Učni načrt

Ljubljana 2022

TROBENTA

Učni načrt

Izobraževalni program GLASBA, GLASBENA ŠOLA

Dopolnitve (2021) učnega načrta za predmet trobenta v poglavju 5.1 (Minimalni standardi znanja) so pripravili: Marko Možina (vodja delovne skupine za trobila), Marko Razboršek, Matjaž Jevšnikar in Matjaž Kaučič

Uredili: mag. Ivan Florjanc, dr. Branka Rotar Pance, Magdalena Međeral

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. Simona Kustec

Za zavod: dr. Vinko Logaj

Objava na spletnih naslovih:

<https://www.gov.si teme/programi-v-glasbenem-izobrazevanju/>

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Glasbena-sola/Ucni-nacrti/Posodobljeni-ucni-nacrti/UN_trobenta_GS_posodobljeni.pdf

Prva spletna izdaja

Ljubljana 2022

Posodobljeni učni načrt za predmet trobenta v izobraževalnem programu Glasba je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje določil na 218. seji dne 16. 12. 2021.

Izobraževalne programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica in Plesna pripravnica ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 49. seji dne 11. 4. 2002, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 45/02. Izobraževalna programa Glasba in Ples ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 56. seji dne 20. 3. 2003, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 55/03. Dopolnjeni predmetnik in učne načrte za program Glasba, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 127. seji dne 19. 11. 2009, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 11/10.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://www.cobiss.si/)-ID [93854467](https://www.cobiss.si/urn:nbn:si:zbva:93854467)

ISBN 978-961-03-0600-9 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Sestavljavci izobraževalnih programov in učnih načrtov

Izobraževalni program Glasba

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Člani nacionalne komisije so bili tudi koordinatorji razširjenih predmetnih skupin za godala in brenkala, pihala, trobila in tolkala, instrumente s tipkami in petje, orkester in komorno igro ter nauk o glasbi in solfeggio.

Učne načrte za predmete: violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba in druga konična trobila, tolkala, petje, klavir, harmonika, orgle, kitara, harfa, kljunasta flavta, diatonična harmonika, citre, tamburice, orkester, komorna igra ter nauk o glasbi in solfeggio so na podlagi učnih načrtov za glasbene šole, ki jih je sprejel Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije dne 27. 9. 1979 oziroma 16. 4. 1992 (orgle), pripravili: Draga Ažman, Kristina Babič, Martin Bajde, Marcos Bajuk, Jože Balažic, Volodja Balžalorsky, Renata Bauer, Dalibor Bernatovič, Vlasta Bezjak, Andžela Blažeka, Željko Bradič, Tatjana Šporar Bratuž, Jernej Brence, Ksenija Trotovshek Brlek, Sonja Cigan, Bojan Cvetrežnik, Matjaž Drevenšek, Boris Dvoršak, Maja Gogala Dvoršak, Tatjana Dvoršak, Darinka Fabiani, Mateja Ferenčak, Simona Fisher, Marija Feguš Friedl, Cita Galič, Slavko Goričar, Drago Gradišek, Jelka Grafenauer, Jožica Grebenšek, Hinko Haas, Tomaž Habe, Karmen Hlade, Žarko Ignjatović, Jakob Ivan, Jasenka Jelačić, Lučka Joksič, Marinka Kukec Jurič, Ileana Bratuž Kacjan, Janja Kipič, Mateja Prem Kolar, Albert Kolbl, Jolanda Korat, Ruda Ravnik Kosi, Polona Kovač, Eva Kranjčan, Marija Kregar, mag. Igor Krivokapič, Dragutin Križanič, Peter Kruder, Karel Leskovec, Venčeslav Lenarčič, Boštjan Lipovšek, Andrej Lorber, Matija Lorenz, Tomaž Lorenz, Zoran Lupinc, Majda Lužnik, Svetlana Marinković, Lidija Maletič, Zdenka Kristl Marinič, Zoran Marković, Milivoj Matković, Marjetka Minič, Peter Napret, Jerko Novak, dr. Breda Oblak, Marija Okoliš, Igor Oulokin, dr. Branka Rotar Pance, Lidija Pavlica, Barbara Pibernik, Tomaž Plahutnik, Darij Pobega, Metka Podpečan, Saša Potisk, Robert Prednik, Bronka Prinčič, mag. Majda Zaveršnik Puc, Dušan Remšak, Vildana Repše, Božo Rogelja, Ivanka Ropas, Vita Gregorc Rošker, dr. Janja Črčinovič Rozman, Miro Saje, Barbara Sevšek, Doroteja Cestnik Spasić, Robert Stanič, Robert Stopar, Dušanka Stražar, Marjan Stropnik, Vesna Stropnik, Zlatko Špoljar, Franc Štuhec, Dolores Šturman, Borivoj Šurbek, Milan Švagan, Damir Tkavc, Metod Tomac, Miro Tomšič, Mile Trampuš, Mojca Tratar, Vojko Trnjek, Mojca Volavšek, Fanika Vošnjak, Oto Vrhovnik, Nina Venier Zalokar, mag. Ema Zapušek, Janez Zavec, Ivana Ziherl, Blaž Zupan, Stanko Žagar, Lidija Žefran, Andreja Žel, Nikolaj Žličar in Franc Žugelj.

Jezikovni pregled: Janko Potrata

Dopolnjeni predmetnik in učne načrte v izobraževalnem programu Glasba, ki jih je na 127. seji dne 19. 11. 2009 določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: Drago Arko – predsednik, mag. Tomaž Faganel, mag. Ivan Florjanc, Marija Gombač, Primož Malavašič, Matej Selan, dr. Dragica Žvar, Januš Rasiewicz, Mateja Valič Presetnik, Tomaž Buh, Marija Gregorc, Zdravko Hribar in Anton Savnik.

V razširjenih predmetnih skupinah za posamezna področja pa so sodelovali še: Franc Žugelj, Miro Saje, Matjaž Jevšnikar, Drago Gradišek, Albert Kolbl, Igor Krivokapič, Matej Zupan, Božo Rogelja, Slavko Goričar, Matjaž Drevenšek, Milan Švagan, Martin Bajde, Miro Tomšič, Vildana Repše, Mile Kosi in Kristian Kolman.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izobraževalna programa Predšolska glasbena vzgoja in Glasbena pripravnica

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Marija Gregorc, dr. Barbara Sicherl - Kafol, Anton Gorjanc, Marija Okoliš in Irena Rigo.

Izobraževalna programa Plesna pripravnica in Ples

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Balet: Matej Selan, Iko Otrin in Vlasta Veselko,

Sodobni ples: Jana Kovač Valdes, Ana Vovk Pezdir, Petra Pikalo in Vlasta Veselko,

Plesna pripravnica: Matej Selan, Jana Kovač Valdes, Alenka Tomc in Iko Otrin.

Dopolnitve učnih načrtov (minimalne standarde znanja in didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) ter Znanja izvajalcev za programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica, Plesna pripravnica, Glasba in Ples, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 218. seji dne 16. 12. 2021, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: red. prof. mag. Ivan Florjanc – predsednik, Drago Arko, dr. Dimitrij Beuermann, Magdalena Međeral, Helena Meško, Helena Valerija Krieger, Marko Možina, Dejan Prešiček, dr. Nejc Sukljan in Boris Štih.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Kazalo vsebine

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI.....	6
4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE	8
5 STANDARDI ZNANJA	17
5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	17
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	20
7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI	21

1 OPREDELITEV PREDMETA

Omemba trobente sega v biblični čas, njen zvok je spremljal človeštvo skozi zgodovino, najsi gre za jerihonske ali egipčanske trobente, o katerih pričata dve iz Tutankamonovih časov. Trobento so uporabljali Asirci in Judje, antični narodi so jo uporabljali kot ritualen ali ritmičen inštrument. V srednjem veku zasledimo trobento v Pesmi o Rolandu (zgodnje 12. st.). V baroku je zablestela z glasbo, ki so jo pisali zanjo J. S. Bach, G. F. Händel, G. P. Telemann. Haydn ji je posvetil znameniti koncert v obdobju klasike, sledi mu J. N. Hummel. V 19. stoletju je iznajdba ventilov omogočila igranje kromatike in s tem je trobenta potrdila svojo zvočnost. Veliki mojstri glasbe so ji namenjali vedno več pozornosti in jo enakovredno z drugimi inštrumenti uvrščali v svoje partiture. Med prvimi so bili Meyer, Berlioz in Wagner. Igranje je postajalo vedno bolj virtuosno in vrhunsko. Trobenta je povsem primerljiva s pihali in godali v orkestru. Virtuozni, kot so M. Andre, H. Handerberger, L. Armstrong, so vplivali na razširjenost trobente po vsem svetu. Nanjo je mogoče igrati tako rekoč vse – od klasike do jaza in moderne glasbe. Občutiti in zaigrati v stilu, ki mu skladba pripada, postavlja trobentačem vedno nove in kompleksnejše naloge.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- se oblikujejo v vsestransko razvito osebnost s pozitivnim odnosom do dela, umetnosti in potrebe po izpopolnjevanju in razvoju,
- razvijajo glasbeno kulturo in smisel za glasbo:
- prebujajo interes in ljubezen do glasbe in glasbenega izražanja,
- vzpostavljajo naravne vezi razvoja umetniškega mišljenja, sluha, ob spoznavanju zakonitosti glasbenega izraza in glasbenih oblik ob pomoči tehnike,
- pridobivajo motorične spretnosti in veščine, potrebne za izvajanje in zapisovanje glasbe,
- razvijajo natančne ritmične predstave,
- se navajajo na samonadzor in nadzor zvoka,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta,
- se usposabljujejo za samostojno delo in nadaljnje glasbeno izobraževanje,
- se usposabljujejo za samostojno izvajanje glasbenih del in igranje v komornih skupinah ter orkestrih.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA
	1. in 2. razred	3., 4., 5. in 6. razred	7. in 8. razred
igrajo na trobento;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo trobento in njene značilnosti, • dihanje, • povezujejo tone v skupine, • usklajujejo jezik s prsti desne roke, • igrajo krajše skladbe, • igrajo preprostejše etude, • igrajo lestvice in akorde, • učijo se igranja z lista, • učijo se igranja na pamet; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo obseg trobente navzgor in navzdol, • spoznavajo, razumejo in igrajo vsa notna trajanja in pavze v dvo-, tri- in štiričetrtinskem in osminkem taktovskem načinu, • igrajo zahtevnejše skladbe, • igrajo durove in molove lestvice, po možnosti v dveh oktavah z akordi, • igrajo zahtevnejše etude, • igrajo z lista, • igrajo po slušni zaznavi, • igrajo na pamet; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo tehniko igranja trobente, • igrajo zahtevne skladbe, • razvijejo igro z lista, • spoznajo, razumejo in igrajo transpozicijo, • igrajo na pamet, • igrajo v različni glasbeni sestavi, • spoznajo in igrajo kromatično lestvico, • igrajo celotonska lestvico, • igrajo lestvice čez dve oktavi razloženo, • igrajo zahtevnejše etude: • igrajo že ciklične skladbe;
solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • berejo parlato, • pojejo in igrajo slovenske ljudske in druge pesmi ter vaje iz literature, ki jo igrajo, • v mislih štejejo dobe (lahko z metronomom), • natančno upoštevajo trajanje tonov; 	<ul style="list-style-type: none"> • berejo parlato etude in skladbe, ki jih igrajo, • pojejo ljudske pesmi in druge skladbe, ki jih igrajo, • štejejo dobe – metronom, • natančno upoštevajo trajanje tonov, • pojejo zahtevne intervale v etudah; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • štejejo dobe s pomočjo metronoma, • natančno upoštevajo trajanje tonov, • pojejo zahtevne intervale;
oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo trobento in njene značilnosti, • nastavek, • ataka, • igrajo non legato in legato, • igrajo vodoravno igro, • vodijo ton, • uporabijo preproste dinamične kontraste (glasno, tiho), • za spreminjanje višine tona uporabljajo vokala (A-I); 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo vodoravno igro, • igrajo non legato in legato, • razvijajo fleksibilnost (prožnost ustnic), • vodijo ton, • razumejo, upoštevajo in izvajajo natančno artikulacijo (legato, non legato), • prepihujejo alikvotne tone (tudi s pomočjo vokalov A-I): 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, razumejo in igrajo bende (prevoje) in navpično igro, • spoznajo, razumejo in igrajo pedalne tone, • razvijejo vse tehnične prvine, (fleksibilnost, dvojni, trojni jezik), • nadzorujejo trajanje in kakovost tona (jakost, barva), • hitrejše prepihujejo – Irons, Schlossberg,

		<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo dinamične kontraste (p, mp, mf, f); 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo artikulacijo vseh vrst, • širijo dinamični razpon;
igrajo v skupini;	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo dvoglasne skladbe ob učiteljevi spremljavi in obrnjeno; 	<ul style="list-style-type: none"> • navadijo se na skupinsko igro z lažjimi skladbami, • igrajo preproste skladbice v duetih, triih ali večjih komornih skupinah, • po svojih sposobnostih igrajo v orkestru, • predelujejo literaturo za šolske in zunajšolske orkestre; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo zahtevne skladbe v različnih zasedbah, • igrajo v orkestrih, • predelujejo literaturo za šolske in zunajšolske orkestre;
ustvarjajo;	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo posnetke svojega igranja; 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo posnetke svojega igranja in igranja drugih, • izvajajo lastne skladbe; 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo sodobne učne pripomočke (video, računalnik, gramofon, vokman, kasetofon);
spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.	<ul style="list-style-type: none"> • razumejo preprosto notno sliko, • praktično uporabljajo sestavine glasbene teorije, • spoznavajo osnovne značilnosti zvoka (višina, trajanje, barva, jakost), • povezujejo tone v skupine prek motivov, fraz in period do eno-, dvo- in tridelnih pesemskih oblik, • poznajo dele trobente in njihove funkcije, • razlikujejo značaje skladb (veselo, otožno, šaljivo, razigrano), • prepoznajo razlike med grobim in kultiviranim igranjem. 	<ul style="list-style-type: none"> • praktično uporabijo sestavine glasbene teorije, • poglobijo občutek za tempo in dinamiko, • spoznajo nove glasbene oblike, • poznajo zgodovinski razvoj trobente, • ocenijo lastne izvedbe (nastopi) in razvijejo kritičen odnos do svojega igranja, • ob poslušanju drugih primerjajo svoje znanje, • razvijejo pozitivni tekmovalni duh, • spoznajo zgodovinski razvoj glasbe na Slovenskem, seznanijo se z lažjimi skladbami slovenskih avtorjev. 	<ul style="list-style-type: none"> • praktično uporabijo sestavine glasbene teorije, • poglobijo občutek za tempo, dinamiko, • poglobijo poznavanje inštrumenta, • oblikujejo kriterije vrednotenja glasbe s primerjavo lastnih skladb z drugimi (nastopi drugih učencev, koncerti, avdio- in videoposnetki ...), • izkustveno, razumsko in čustveno ocenijo in ovrednotijo izvajano glasbo, • spoznajo zahtevnejše skladbe slovenskih in drugih evropskih avtorjev.
Dodatni pouk	Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brežhibnega obvladovanja vsebin, predpisanih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.		

4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- drža telesa in trobente,
- dihanje,
- nastavek,
- igranje na ustnik in trobento,
- vodenje tona (prvih šest Schlossbergovih vaj),
- dinamične prvine p, mf, f,
- spoznavajo, razumejo in igrajo notne vrednosti: celinke, polovinke, četrтинke in osminke z istoimenskimi pavzami,
- igrajo non legato, legato,
- berejo parlato,
- pojejo in igrajo slovenske ljudske in druge pesmi.

Lestvice:

- igrajo durove lestvice po obsegu.

Šole – metode:

- P. Thibaut: ABC du jeune Trompettiste, vol. 1 (Billadot),
- J. Assante: Le Debitante Trompetiste,
- B. Pearson: Best On Class, Book 1, Trompet, Cornet (Kjos),
- F. Weber, H. Vincent: Cornet Student (Belwin),
- J. Porret: Methode Progressive,
- T. Botma-J. Kastelein: Hören, lesen, spielen (de Haske), 1. del.

Skladbe:

- S. Hering: Easy Pieces for the Young Trumpeter,
- J. Usov: Hrestomatija, 1. del,
- J. Maas: Pavane,
- D. Guyot: Chanson Douce,
- D. Guyot: Premier Choral,
- D. Guyot: Barcarolle,
- J. Porret: Miniconcertini, št. 1–4,
- S. Lašič-S. Peterka: Zbirka skladb za trobento, 1. zvezek.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- razvijajo tehniko igranja trobente,
- igrajo na ustnik,
- ritmično berejo note – parlato in solfedžirajo ljudske pesmi in vaje iz literature, jih tudi igrajo,
- igrajo non legato, legato,
- višino tona spreminjajo z vokali A in 1,
- igrajo vodoravno,
- vodijo ton (prvih šest Schlossbergovih vaj),
- spoznajo, razumejo in igrajo osminko triolo ter šestnajstinke in istoimenske pavze, igrajo punktirane četrtnike in osminke ter istoimenske pavze v dvo-, tri- in štiričetrtinskem taktovskem načinu.

Lestvice:

- igrajo durove in molove lestvice s trozvoki.

Šole – metode:

- P. Thibaut: ABC du jeune Trompettiste, vol. 1 (Billadot),
- F. Weber, H. Vincent: Cornet Student (Belwin),
- J. Porret: Methode Progressive,
- H. Mitchell: Trumpet Method, Book 1,
- A. Besançon: 70 Etudes Progressives, vol. 1,
- R. Bouche J. Robert: 20 Etudes Melodiques,
- T. Botma-J. Kastelein: Hören, lesen, spielen (de Haske), 1. del.

Skladbe:

- J. Porret: Miniconcertino, No. 5, 6,
- J. Usov: Hrestomatija, 1. del,
- S. Lašič, S. Peterka: Zbirka skladb za trobento, 1. del,
- S. Herring: Easy Pieces for the Young Trumpeter,
- G. Louis Carr'ierre: Menuet Lent,
- P. Pollin, H. Classens: La Trompette Clasique, vol. A,
- J. Robert: Mini Concertino, No. 1.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

- **Izpitne vsebine:**
- durova in molova lestvica s trozvoki (na pamet),
- dve etudi različnega karakterja,
- ena skladbica s klavirsko spremljavo (na pamet).

Napredovanje:

Potrebni pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit za 2. razred.

3. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- razvijajo obseg trobente navzgor in navzdol,
- pojejo in igrajo ljudske pesmi,
- igrajo vodoravno igro,
- igrajo non legato in legato igro,
- razvijajo fleksibilnost (prožnost ustnic), prepihujejo alikvotne tone,
- vodijo ton (prvih šest Schlossbergovih vaj),
- spoznajo, razumejo in igrajo vsa notna trajanja in pavze v dvo-, tri- in štiričetrtinskem ter osminkem taktovskem načinu,
- razumejo in izvajajo legato in non legato ter natančno artikulacijo,
- obvladujejo dinamične prvine od pp do f, akcente in agogiko,
- igrajo v duetu in triu,
- razpravljajo o izvedenih skladbah.

Lestvice:

- igrajo durove in molove lestvice s trozvoki in septakordi, po možnosti čez dve oktavi, v različnih načinih, artikulacijah in hitrostih.

Šole – metode:

- W. Reger: Talking Trumpet,
- F. Weber, H. Vincent: Cornet Student, vol. 1,
- H. Mitchell: Trumpet Method, Book 1,
- Besancon: 70 Etudes Progresives, vol. 1,
- R. Bouche, J. Robert: 20 Etudes Melodiques,
- J. Porret: Methode Progressive,
- T. Botma-J. Kastelein: Hören, lesen, spielen, 1. del,
- J. Thompson: Buzzing basics, 1. del.

Skladbe:

- J. Kauffmann: Andantino et. Allegro,
- G. Huuck: Kleine Stucke,
- P. Pollin – H. Classens: La Trompette Clasique, vol. A,
- L. V. Beethoven: Minuetto (Kendor – 6107),
- F. J. Haydn: Country Dance (Kendor – 6144C),
- W. A. Mozart: Allegretto (Kendor – 6106),
- S. Lašič, S. Peterka: Zbirka skladb za trobento, 1. del,
- Borst, I. Bogar: Trompetenmusik für Anfänger,
- H. A Vandercook: Trumpet Stars, vol. 1,
- J. S. Bach: Aria (R. Martin).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrežna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s trozvoki (na pamet),

- dve etudi različnega karakterja,
- ena skladbica s klavirsko spremljavo (na pamet).

4. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- razvijanje že naštetih tehničnih prvin iz tretjega razreda,
- igrajo non legato, staccato, legato, marcato, sforzato,
- razvijajo fleksibilnost in obseg inštrumenta navzgor in navzdol,
- vodijo ton,
- igrajo vodoravno igro.

Lestvice:

- igrajo durove in molove lestvice s trozvoki in septakordi, po možnosti čez dve oktavi, v različnih načinih, artikulacijah in hitrostih.

Šole – metode, etude:

- W. Reger: Talking Trumpet,
- H. Mitchell: Trumpet Method, Book 1,
- Besancon: 70 Etudes Progressives, vol. 2,
- R. Bouche, J. Robert: 20 Etudes Melodiques,
- J. Porret: Methode Progressive,
- T. Botma-J. Kastelein: Hören, lesen, spielen, 2. del,
- J. Thompson: Buzzing Basics, 1. del.

Skladbe:

- H. A. Vandercook: Trumpet Stars, vol. 1, 2,
- Rubinstein: Melodie Celebre,
- L. Legron: 1er Solo,
- L. B. Smith: Diana,
- P. Hilgeman: Baroque is Back,
- J. S. Bach: O Jesus Que Ma Iole Demeure (Martin),
- J. Porret: Concertino, No. 3,
- S. Lasič, S. Peterka: Zbirka skladb za trobento, 2. del,
- Tenaglia, J. Kreiger: Aria, Allegro (B. Fitzgerald),
- P. Pollin, H. Classens: La Trompette Clasique, vol. A,
- C.-H. Joubert: Jeu de Trompette.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s kvintakordi in septakordi, razloženo čez dve oktavi,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi s klavirsko spremljavo (ena na pamet).

5. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- razvijajo tehniko igranja trobente,
- igrajo kromatično lestvico,
- igrajo bende, prevoje in pedalne tone,
- spoznajo, razumejo in igrajo vertikalno igro,
- solfedžirajo tekst, ki ga igrajo,
- igrajo kombinirano, vodoravno in navpično igro,
- poznajo, razumejo in igrajo transpozicijo,
- razumejo in spoznajo notne vrednosti kvintola in sedmola z istoimenskimi pavzami,
- spoznajo in obvladujejo 5/4, 7/4, 5/8, 7/8 in polovinske taktovske načine,
- igrajo v šolskih in amaterskih komornih skupinah in orkestrih.

Lestvice:

- igrajo durove in molove lestvice s trozvoki in septakordi, po možnosti čez dve oktavi, v različnih načinih, artikulacijah in hitrostih.

Etude:

- J. B. Arban: Metoda, 1. del,
- H. Mitchell: Trumpet Method, Book 1,
- Besancon: 70 Petites Etudes Progressives, vol. 2,
- R. Bouche-J. Robert: 16 Etudes Melodiques et Progressives,
- R. Cafarelli: 100 Studi Melodici,
- Vizzutti: Trumpet Method, Book 1.

Skladbe:

- Rubinstein: Melodie Celebre,
- J. Porret: Concertino, No. 1, 19,
- F. Schubert: La Truite (Martin),
- W. A. Mozart: Sonatina (Kendor 6140D),
- Relin: Premier Solo,
- J. Gallet: Complainte et Cortege,
- J.-B. Beauchamp: Kabaret,
- F. Schubert: Ave Maria (Martin).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s trozvoki, dominantni in zmanjšani septakord čez dve oktavi, razloženo v osminkah in šestnajstinkah,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi s klavirsko spremljavo (ena na pamet).

6. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- razvijajo tehniko fleksibilnosti in obseg,
- igrajo vodoravno in navpično igro,
- igrajo dvojni in trojni staccato,
- igrajo kromatične in celotonske lestvice,
- solfedžirajo in transponirajo tekst, ki ga igrajo,
- igrajo v različnih šolskih in amaterskih komornih skupinah in orkestrih.

Lestvice:

- igrajo durove in molove lestvice s trozvoki in septakordi, po možnosti čez dve oktavi, v različnih načinih, artikulacijah in hitrostih.

Etude:

- J. B. Arban: Metoda, 1., 2. del,
- H. Mitchell: Trumpet Method, Book 1, 2,
- Bouche-Robert: 16 Etudes Melodiques et Progressives,
- Besancon: 70 Etudes Progressives vol. 2,
- R. Cafarelli: 100 melodičnih etud za transpozicijo,
- Liesering: Šola za transpozicijo,
- Vizzutti: Trumpet Method, Book 1,
- T. Botma-J. Kastelein: Hören, lesen, spielen, 2. del.

Skladbe:

- J. Porret: Concertino No. 2, 4,
- M. Poot: Humoresque,
- J. B. Loeillet: Sonate en Sib,
- S. Lašič-S. Peterka: Zbirka skladb za trobento, 2. del,
- F. Aubin: Marche de Raphael le Chat, La Promenade de ...,
- G. F. Haendel: Concertino,
- J. de Haan: Musica Religiosa,
- R. Gaudron: Souvenir D' Asie, Andante et Allegro Comodo,
- Corelli: Sonate en Fa,
- G. Touvron: Essai dans le Style Ancien,
- Fitzgerald: Italian Suite, English Suite,
- P. Pollin, H. Classens: La Trompette Clasique, vol. A, B.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s pripadajočimi kvintakordi in septakordi, razloženo čez dve oktavi v osminkah in šestnajstinkah,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi s klavirsko spremljavo (ena na pamet).

Napredovanje

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu za 6. razred trobente pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih elementov igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- širijo obseg navzgor in navzdol,
- razvijajo tehniko fleksibilnosti,
- igrajo dvojni ali trojni staccato,
- igrajo vodoravno in navpično igro,
- igrajo durove, molove, kromatične in celotonske lestvice,
- solfedžirajo in transponirajo tekst, ki ga igrajo,
- igrajo v različnih šolskih in amaterskih komornih skupinah in orkestrih.

Lestvice:

- igrajo durove in molove lestvice s trozvoki in septakord (D7, zm7) čez dve oktavi, v različnih načinih, artikulacijah, hitrostih ter razloženo. Igrajo tudi poltonske in celotonske lestvice.

Etude:

- J. B. Arban: Metoda, 1., 2. del,
- H. Mitchell: Trumpet Method, Book 1, 2,
- Earl D. Irons: 27 Groups,
- C. Kopprasch: 60 Etud, 1. del (izbor),
- G. Senon: 132 Etud; zvezek,
- M. Lagorce: Petites etudes concertantes (izbor),
- H. Branch: Pedal tones,
- J. Stamp: Warm ups+ studies,
- J. Thompson: The buzzing book,
- H. L. Clarke: Technical studies,
- M. Bordogni: Vokalize, vol. 1.

Skladbe:

- G. F. Haendel: Sonate en Fa,
- R. Calmel: Angkor thom,
- G. Balay: Petit piece concertante,
- J. Porret Concertino N8 20,
- H. L. Clarke: Victory,
- P. Pollin, H. Classens: La trompette clasique, vol. B, C.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s pripadajočimi kvintakordi in septakordi, razloženo čez dve oktavi v osminkah in šestnajstinkah,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi različnega stilnega obdobja s klavirsko spremljavo (ena na pamet).

8. RAZRED**Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:**

- širijo obseg navzgor in navzdol,
- širijo dinamiko in dinamične nianse,
- razvijajo tehniko fleksibilnosti,
- razvijajo hitrost dvojnega in trojnega staccata,
- transponirajo,
- analizirajo skladbe, frazirajo,
- solfedžirajo etude (mel) in skladbe,
- igrajo v orkestrih, komornih skupinah, v različnih sestavih v šoli in izven nje.

Lestvice:

- igrajo durove, molove, poltonske, celotonske lestvice, trozvoke, dominantne in zmanjšane septakorde.

Etude:

- J. B. Arban: Metoda, 1., 2. del,
- H. L. Clarke: Technical studies,
- M. Schlossberg: Warm ups and technical studies,
- B. Lin: Lip flexibilities,
- C. Kopprasch: 60 Etud, 1. del,
- G. Senon: 132 Etud, zvezek A, B,
- M. Lagorce: Petites etudes concertantes,
- J. Stamp: Warm ups + studies,
- J. Thompson: The buzzing book,
- M. Bordogni: Vocalises: vol 1.

Skladbe:

- G. Balay: Andante et. Allegro,
- R. Deffoser: Les gammes en vacances,
- G.F. Haendel: Aria con variazioni,
- Lortzing: Thema mit variationen,
- H. L. Clarke: The maid of the mist,
- H. Purcel: Sonata,
- Fitzgerald: Gaelic suite,
- G. Torelli: Koncert,
- E. Cools: Solo de concours.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s pripadajočimi trozvoki in septakordi, tudi razloženo,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi s klavirsko spremljavo različnega stilnega obdobja, po možnosti ena na pamet.

5 STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja, ki jih letno preverjamo z izpitnim nastopom, so vezani na operativne cilje predmeta in vzorce literature za posamezni razred.

Ob koncu nižje stopnje imajo učenci že razvito tehniko in oblikovan ton. Razumejo in igrajo notne vrednosti: celinke, polovinke, četrтинke, osminke, osminske triole, šestnajstinke, punktirane note in istoimenske pavze v četrтinskem in osminskem taktovskem načinu. Tekoče igrajo durove in vse tri molove lestvice s trozvoki in septakordi po obsegu, odvisnem od posameznika. Znajo se že sami uglasiti.

Ob koncu višje stopnje morajo učenci pri izvajanju že kazati razumevanje različnih stilov (klasika, jazz ...). Razumejo in igrajo etude v različnih taktovskih načinih, tudi na primer pet osmink z ritmičnimi posebnostmi, kvintolami in septolami. Obvladujejo že igranje bendov – prevojev in pedalnih tonov, kar pomaga pri kakovosti in intonaciji tona: dvojni in trojni jezik ter transpozicijo (orkestri). Lestvice igrajo tekoče čez dve oktavi z izenačenim registrom, pripadajočimi trozvoki in septakordi, v različnih tempih, dinamiki in artikulaciji. Skladbe igrajo tekoče in z izrazom.

5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja opredeljujejo dosežke učenca, ki jih izkazuje za oceno zadostno (2). Vključujejo obseg in kakovost znanj, spretnosti in veščin, ki jih v skladu z operativnimi cilji (dejavnosti in vsebine) v učnem načrtu predmeta trobenta učenec razvija med šolskim letom in izkaže ob koncu šolskega leta ter so nujno predznanje za nadaljnje učenje v naslednjem razredu.

Za minimalni standard učenci izvajajo skladbe iz notnega zapisa, z nekaterimi pomanjkljivostmi v artikulaciji, dinamiki, poudarkih ipd., v počasnejšem tempu od zahtevanega, a s povečini natančnimi tonskimi višinami in ritmom. Število napak ni tolikšno, da bi preprečevalo nemoteno slušno spremljanje skladbe, osnovni obris skladbe je kljub manjši jasnosti ali natančnosti izvajanja še vedno prepoznaven.

1. razred

Učenec še zadovoljivo:

- pozna trobento in njeno zgradbo, njene najosnovnejše zvočne možnosti ter vzdrževanje in higieno glasbila;
- pozna ter obvlada pravilno držo telesa in glasbila, pravilen vdih in izpih ter osnove vodenja tona;
- obvlada osnove legato in non legato igre;
- pozna in uporablja osnovne glasbene oznake ter izvede preproste skladbe.

2. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada pravilno držo telesa in glasbila, dihanje s prepono ter pravilen vdih in izpih;
- obvlada pravilen nastavek ter osnove pravilnega vodenja in oblikovanja tona;
- razlikuje in izvaja tone v različnih zvočnih jakostih;
- pozna osnovne ritmične vzorce;
- spreminja tonske višine s pomočjo vokalov (A–E–I);
- igra preproste skladbe in kratke etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

3. razred

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter obvlada pravilno držo telesa;
- igra v razširjenem tonskem obsegu;
- razume in uporablja osnovne načine artikulacije;
- prepihuje osnovne alikvote v počasnem tempu s pomočjo vokalov;
- ponovi po slušni zaznavi zelo enostavne ritmično-melodične vzorce;
- igra lažje skladbe in kratke etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

4. razred

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter obvlada pravilno držo telesa;
- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih;
- obvlada osnove dinamike in agogike;
- fleksibilno igra (prepihava alikvote) navzgor in navzdol;
- ponovi po slušni zaznavi enostavne ritmično-melodične vzorce;
- igra lažje skladbe in krajše etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

5. razred

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter obvlada pravilno in naravno sproščeno držo telesa;
- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih in različnih tempih;
- fleksibilno igra (prepihava alikvote) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu;
- obvlada različne ritmične vzorce;
- ponovi po slušni zaznavi nekoliko zahtevnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra lažje skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6. razred

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter obvlada pravilno in naravno sproščeno držo telesa;
- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih in v hitrejših tempih;
- fleksibilno igra (prepihava alikvote) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu;
- ponovi po slušni zaznavi kompleksnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra enostavne skladbe *à vista*;
- igra lažje skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

7. razred

Učenec še zadovoljivo:

- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih in hitrejših tempih;
- obvlada osnove dvojnega in trojnega jezika;
- fleksibilno igra (prepihava alikvote) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu in različnih dinamikah;
- izvaja kompleksnejše ritmične vzorce;

- nadzira trajanje in kakovost tona (jakost, barva);
- ponovi po slušni zaznavi kompleksnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra manj zahtevne skladbe *à vista*;
- igra manj zahtevne skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

8. razred

Učenec še zadovoljivo:

- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih, različnih slogih in hitrih tempih;
- obvlada osnove dvojnega in trojnega jezika v lestvičnem gibanju;
- fleksibilno igra (prepihava alikvotne) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu in različnih dinamikah;
- nadzira trajanje in kakovost tona (jakost, barva);
- ponovi po slušni zaznavi kompleksnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra zahtevnejše skladbe *à vista*;
- igra manj zahtevne skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Temeljna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti po tem učnem načrtu, je razvijanje ljubezni do glasbe in ustvarjanja potrebe po muziciranju. Zaradi individualnega pristopa k učencu naj ta učni načrt ne pomeni toge obveznosti za učitelja, temveč naj mu bo v orientacijo in pomoč pri razvoju mladega glasbenika. Sistematično razvrščeno gradivo nakazuje težavnostno stopnjo. Pri pouku na nižji stopnji porabimo polovico učnega časa za tehniko, drugo polovico pa za etude in skladbe. Veliko pozornost in skrb moramo nameniti postavitvi ustnika, začetku tona in intonaciji. Učenca je treba nenehno opozarjati in spodbujati k pravilni telesni drži in drži inštrumenta, poziciji ustnika in pravilnemu sproščnemu dihanju. Priporočljivo je, da se učenci začnejo učiti trobento s kornetom in manjšim ustnikom (odvisno od posameznika).

Pomembno je, da učenci pojejo ljudske in druge znane pesmice (kasneje solfedžirajo). Pri petju se v ustih premika mehko nebo, kar je ključnega pomena za vodoravno igro na inštrumentu. Pesmico, ki jo poje, naj tudi igra ter naj bo pozoren na premikanje jezika in mehkega neba med petjem in igranjem. V obeh primerih mora biti stanje v ustih nespremenjeno.

Priporočljivo je tudi izvajati tako imenovane simulacije nastopa. Ko je učenec končal prvi del ure (tonske vaje, tehnika), simuliramo nastop pred učiteljem tako, kot da igra pred občinstvom na koncertnem odru. Prihod na oder, priklon, začetek skladbe – skladbo naj igra tekoče kot na nastopu – , zaključek, priklon in odhod z odra.

Na višji stopnji več časa posvetimo izdelavi skladb in etud in s tem povezanega glasbenega izraza, pri čemer upoštevamo učenčevo individualno sposobnost. Pomembni so nastopi doma pred starši ter šolski in javni nastopi. Učenci naj nastopajo ves čas izobraževanja – kot solisti ali skupinsko.

Predlogi:

- Tehnika dihanja: pozorni moramo biti predvsem na to, da učenec vdihne čim bolj sproščeno.
- Tehnika nastavka: izgovorimo zlog »dim«, ustnik postavimo na sredino ustnic in pihnemo zrak skozi ustnice »dim« – -: ustnik – -: zrak.
- Igranje na ustnik: igranje na ustnik je pomembno; učenci lahko igrajo na ustnik tehnične vaje kot tudi lažje pesmice ali druge skladbe.
- Oblikovanje in vodenje tona: v tej točki, ki je zelo pomembna, učenci imitirajo učitelja. Priporočljivo je, da učitelj učencu igra pri urah inštrumenta, tako da ima ta že od samega začetka jasno predstavo o oblikovanju in vodenju tona.
- Jezik – ataka: na začetku učenci lahko uporabljajo zračno atako, samo z zrakom in zlogom »pu« za samostojne tone, druge atakirajo na normalni »ta«. Kasneje preidejo tudi z začetno atako »ta«. Atako »pu« vedno uporabljamo po vdihu in ne med toni.
- Vaje za intonacijo: kontrola s klavirjem: akordi, harmonični intervali.

7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pri učenju trobente zahtevajo za svoje uresničevanje primerno veliko, zračno, akustično, ustrezno ter zvočno izolirano učilnico. Opremljena mora biti z dobro uglašnim klavirjem ali pianinom, metronomom, avtomatičnim uglaševalcem, ogledalom ter sredstvi za reprodukcijo zvočnih posnetkov.

POGOJI ZA VPIS

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje trobente, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob koncu šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.